

Regeringens proposition

1981/82:132

om inskränkt skattskyldighet för Stiftelsen Produktutvecklingscentrum i Östergötland m. fl.;

beslutad den 24 februari 1982.

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

ROLF WIRTÉN

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att Stiftelsen Produktutvecklingscentrum i Östergötland, Stiftelsen Institutet för Företagsutveckling och Fonden för svenskt-norskt industriellt samarbete befrias från skattskyldighet för inkomst och förmögenhet med undantag för skyldigheten att betala kommunal inkomstskatt för fastighetsinkomster. Den inskränkta skattskyldigheten föreslås gälla fr. o. m. 1981 års taxering för Stiftelsen Produktutvecklingscentrum i Östergötland och fr. o. m. 1982 års taxering för de andra institutionerna.

Förslag till**Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)**

Härigenom föreskrivs att 53 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

53 §

1 mom.¹ Skyldighet att erlägga skatt för inkomst åligger så framt ej annat föreskrives i denna lag eller i särskilda bestämmelser, meddelade på grund av överenskommelse eller beslut, varom i 72 och 73 §§ sägs:

a) fysisk person:

för tid, under vilken han varit här i riket bosatt:

för all inkomst, som av honom här i riket eller å utländsk ort förvärvats; samt

för tid, under vilken han ej varit här i riket bosatt:

för inkomst av här belägen fastighet;

för inkomst av rörelse, som här bedrivits;

för avlöning eller annan därmed jämförlig förmån, som utgått av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun;

för avlöning eller annan därmed jämförlig förmån, som utgått av annan anställning eller annat uppdrag, i den mån inkomsten uppburits härifrån och förvärvats genom verksamhet här i riket;

för pension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring till den del beloppet överstiger 7 500 kronor och för annan ersättning enligt nämnda lag;

för pension på grund av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun;

för belopp, som utgår på grund av annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring, om försäkringen meddelats i här i riket bedriven försäkringsrörelse;

för ersättning enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring och lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare samt enligt annan lag eller författning, som utgått till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän;

för dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa enligt lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring och kontant arbetsmarknadsstöd enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd;

för timstudiestöd och inkomstbidrag enligt studiestödslagen (1973:349);

för annan härifrån uppburen, genom verksamhet här i riket förvärvad inkomst av tjänst;

för vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillbehör till sådan fastighet eller rörelse; samt

för återfört avdrag för egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter samt – i den mån avdrag har medgetts för avgifterna – restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter;

¹ Senaste lydelse 1981:1150.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

b) staten:

för inkomst av jordbruksdomäner, skogar samt uthyrda eller med tomträtt eller vattenfallsrätt upplåtna fastigheter; samt

för inkomst av rörelse, som ej härflutit av bank- eller försäkringsrörelse eller av kommunikationsverk med tillhörande byggnader och anläggningar eller av industriell verksamhet, som huvudsakligen avser att tillgodose statens egna behov;

c) landsting, kommuner och andra menigheter ävensom hushållningssällskap med stadgar som fastställts av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer:

för inkomst av fastighet och av rörelse;

d) akademier, allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar är skyldiga att vara medlemmar, samarbetsorgan för sådana sammanslutningar med ändamål att fullgöra uppgifter som enligt nämnda stadgar ankommer på sammanslutningarna,

sjömanshus, företagareförening som erhåller statsbidrag, regional utvecklingsfond som avses i förordningen (1978:504) om överförande av vissa uppgifter från företagareförening till regional utvecklingsfond,

allmänna försäkringskassor, erkända arbetslöshetskassor, understödsföreningar som inte bedriver till livförsäkring hänförlig verksamhet, pensionsstiftelser som avses i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m. m., personalstiftelser som avses i samma lag med ändamål uteslutande att lämna understöd vid arbetslöshet, sjukdom eller olycksfall, stiftelser som bildats enligt avtal mellan organisationer av arbetsgivare och arbetstagare med ändamål att utge avgångsersättning till friställd arbetstare eller främja åtgärder till förmån för arbetstagare som blivit uppsagd eller löper risk att bli uppsagd till följd av driftsinskränkning, företagsnedläggelse eller rationalisering av företags verksamhet, sådana ömsesidiga försäkringsbolag som avses i lagen om yrkesskadeförsäkring,

Allmänna pensionsfonden, Allmänna sjukförsäkringsfonden, Apotekarsocietetens stiftelse för främjande av farmacins utveckling m. m., Bokbranschens Finansieringsinstitut Aktiebolag, Dag Hammarskjölds minnesfond, Fonden för industriellt utvecklingsarbete. Fonden för industriellt samarbete med u-länder, Järnkontoret och SIS-Standardiseringskommissionen i Sverige, så länge kontorets respektive kommissionens vinstmedel används till allmänt nyttiga ändamål och utdelning inte lämnas till delägare eller medlemmar, Nobelstiftelsen, Norrlandsfonden, Stiftelsen Industricentra, Stiftelsen Industriellt utvecklingscentrum i övre Norrland, Stiftelsen för produktutvecklingscentrum i Göteborg, Svenska bibel-

Allmänna pensionsfonden, Allmänna sjukförsäkringsfonden, Apotekarsocietetens stiftelse för främjande av farmacins utveckling m. m., Bokbranschens Finansieringsinstitut Aktiebolag, Dag Hammarskjölds minnesfond, Fonden för industriellt utvecklingsarbete, Fonden för industriellt samarbete med u-länder, *Fonden för svenskt-norskt industriellt samarbete*, Järnkontoret och SIS-Standardiseringskommissionen i Sverige, så länge kontorets respektive kommissionens vinstmedel används till allmänt nyttiga ändamål och utdelning inte lämnas till delägare eller medlemmar, Nobelstiftelsen, Norrlandsfonden, Stiftelsen Industricentra, Stiftelsen Industriellt utvecklingscentrum i övre Norrland, *Stiftelsen Institutet för*

Nuvarande lydelse

sällskapets bibelfond, Svenska Penninglotteriet Aktiebolag, Svenska skeppshypotekskassan, Svenska UNICEF-kommittén, Sveriges exportråd, Sveriges turistråd och Aktiebolaget Tipstjänst:

för inkomst av fastighet;

Föreslagen lydelse

Företagsutveckling, Stiftelsen för produktutvecklingscentrum i Göteborg, *Stiftelsen Produktutvecklingscentrum i Östergötland*, Svenska bibelsällskapets bibelfond, Svenska Penninglotteriet Aktiebolag, Svenska skeppshypotekskassan, Svenska UNICEF-kommittén, Sveriges exportråd, Sveriges turistråd och Aktiebolaget Tipstjänst:

för inkomst av fastighet;

e) kyrkor, sjukvårdsinrättningar vilkas verksamhet ej bedrivs i vinstsyfte, barmhärtighetsinrättningar, stiftelser som hava till huvudsakligt ändamål att under samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar eller att, utan begränsning till viss familj, vissa familjer eller bestämda personer, främja vård och uppfostran av barn eller lämna understöd för beredande av undervisning eller utbildning eller utöva hjälpverksamhet bland behövande eller främja vetenskaplig forskning, ävensom ideella föreningar som uppfylla i punkt 9 av anvisningarna angivna villkor:

för inkomst av fastighet och av rörelse;

f) svenska aktiebolag och sådana bolag, som enligt särskild författning äro skyldiga att avstå sin vinst, ekonomiska föreningar, samebyar, samfund, stiftelser, understödsföreningar, som bedriva till livförsäkring hänförlig verksamhet, verk, inrättningar och andra inländska juridiska personer, dock såvitt gäller sådana juridiska personer som enligt författning eller på därmed jämförligt sätt bildats för att förvalta samfällighet endast om samfälligheten har taxerats såsom särskild taxeringsenhet och avser marksamfällighet eller regleringssamfällighet, samtliga här under f) avsedda bolag, verk och andra juridiska personer i den mån de ej inbegripas under punkterna d) och e):

för all inkomst, som här i riket eller å utländsk ort förvärvats;

g) utländska bolag:

för inkomst av här belägen fastighet;

för inkomst av rörelse, som här bedrivits; samt

för vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillhör till sådan fastighet eller rörelse.

Riksskatteverket må, om särskilda skäl därtill äro, efter ansökan förklara, att stiftelse eller förening, som har till huvudsakligt ändamål att främja nordiskt samarbete, i fråga om skattskyldighet eller eljest vid tillämpning av denna lag skall anses jämställd med stiftelse eller förening, som ovan i första stycket vid e) anges. Sådant beslut må, när omständigheterna det föranleda, av riksskatteverket återkallas. Över beslut, som riksskatteverket meddelat enligt detta stycke, må klagan icke föras.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har kommit ut från trycket i Svensk författningssamling, och tillämpas såvitt avser Stiftelsen Produktutvecklingscentrum i Östergötland första gången vid 1981 års taxering samt såvitt avser Fonden för svenskt-norskt industriellt samarbete och Stiftelsen Institutet för Företagsutveckling fr. o. m. 1982 års taxering. Har Stiftelsen Produktutvecklingscentrum i

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Östergötland vid 1981 års taxering beskattats i vidare omfattning än som följer av denna lag får besvär anföras över taxeringen enligt 100 § taxeringslagen (1956:623). I övrigt gäller bestämmelserna om ikraftträdande av lagen (1981:1150) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).

BUDGETDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1982-02-24

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Wikström, Friggebo, Dahlgren, Åsling, Söder, Johansson, Wirtén, Andersson, Boo, Petri, Eliasson, Gustafsson, Elmstedt, Tillander, Ahrland, Molin

Föredragande: statsrådet Wirtén

Proposition om inskränkt skattskyldighet för Stiftelsen Produktutvecklingscentrum i Östergötland m. fl.

1 Inledning

Stiftelser är liksom de flesta andra juridiska personer i regel oinskränkt skattskyldiga till statlig och kommunal inkomstskatt. Stiftelserna är i allmänhet också skyldiga att betala förmögenhetsskatt. Vissa stiftelser och andra juridiska personer har emellertid ansetts bedriva en så höggradigt allmännyttig verksamhet att deras skattskyldighet har inskränkts. De har sålunda befriats från statlig inkomstskatt och förmögenhetsskatt och skattskyldigheten till kommunal inkomstskatt har begränsats till fastighetsinkomster. Bestämmelserna härom finns i bl. a. 53 § 1 mom. första stycket d) kommunalskattelagen (1928:370), KL, 7 § första stycket e) lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och 6 § 1 mom. första stycket b) lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt.

De institutioner som åtnjuter den inskränkta skattskyldigheten räknas upp i 53 § 1 mom. första stycket d) KL. De bedriver som nämnts en verksamhet med allmännyttiga ändamål, bl. a. inom områdena för utbildning och industriell utveckling. Förteckningen i lagrummet har från tid till annan kompletterats. Bl. a. gäller detta i fråga om nybildade rättssubjekt som bedriver verksamhet som nära överensstämmer med de uppgifter som ombesörjs av organ som redan förekommer i förteckningen. I det följande föreslår jag att tre nya rättssubjekt skall tas in i förteckningen. De organ som berörs av mina förslag är Stiftelsen Produktutvecklingscentrum i Östergötland, Stiftelsen Institutet för Företagsutveckling samt Fonden för svenskt-norskt industriellt samarbete.

2 Stiftelsen Produktutvecklingscentrum i Östergötland

Stiftelsen Produktutvecklingscentrum i Östergötland har bildats av Östergötlands läns landsting och samtliga kommuner i Östergötlands län. Enligt avtal mellan stiftarna den 16 oktober 1980 skall stiftelsens verksamhet bestå i att lämna projektledningsservice inom produktutvecklingsområdet. I stiftelsens stadgar anges de närmare riktlinjerna för verksamheten. Stiftelsens ändamål är att främja produktutvecklingen inom främst de mindre och medelstora industriföretagen i Östergötland. Stiftelsen skall biträda företagen med erforderlig service i form av projektadministration, projektsammanhållning och projektplanering. Verksamheten skall bedrivas i samverkan med bl. a. styrelsen för teknisk utveckling (STU) och Utvecklingsfonden. Verksamheten skall bedrivas på försök under en femårsperiod och stiftarna skall under denna tid gemensamt medverka i finansieringen av verksamheten. Stiftelsen förvaltas av en styrelse som utses av landstinget. Stiftelsen skall inte stå under länsstyrelsens tillsyn.

Länsstyrelsen i Östergötlands län har ansökt om att stiftelsen skall bli inskränkt skattskyldig. Länsstyrelsen har anfört att organisation och former för stiftelsens verksamhet visserligen har beslutats för endast en period av fem år. Avsikten är emellertid att verksamheten skall fortsätta även därefter. För de första fem åren har budgeterats sammanlagt ca 3 milj. kr. i bidrag från stiftarna. Eftersom verksamheten inleddes redan under år 1980 har länsstyrelsen hemställt att begränsning av skattskyldigheten medges retroaktivt även för detta år.

Efter remiss har yttranden över framställningen avgetts av *riksskatteverket* (RSV) och *STU*. Remissinstanserna tillstyrker bifall till framställningen.

För egen del vill jag framhålla följande. Stiftelsen Produktutvecklingscentrum i Östergötland företer med avseende på såväl ändamål som arbetsuppgifter och finansiering betydande likheter med vissa andra rättssubjekt som åtnjuter den inskränkta skattskyldigheten, bl. a. Stiftelsen Industriellt utvecklingscentrum i övre Norrland och Stiftelsen för produktutvecklingscentrum i Göteborg. Det är enligt min uppfattning motiverat att Stiftelsen Produktutvecklingscentrum i Östergötland jämföras med de nämnda organen i skattehänseende. Jag föreslår därför att stiftelsen tas med i förteckningen i 53 § 1 mom. första stycket d) KL.

3 Stiftelsen Institutet för Företagsutveckling

Under våren 1980 beslutade riksdagen (prop. 1979/80:88, NU 41, rskr 274) att ombilda enheten för företagsutveckling hos statens industriverk till en statlig stiftelse. Det ansågs att arbetsuppgifterna – fortbildning för att stödja utvecklingen av mindre och medelstora företag – skulle kunna fullgöras på ett effektivare sätt inom ramen för en friare organisationsform. I prop. 1979/80:88 anförde föredraganden att stiftelsens verksamhet borde ses som

en kompletterande insats vid sidan av det befintliga privata kursutbudet. Stiftelsens uppgift skulle bl. a. vara att genomföra kurser som var angelägna från samhällets synpunkt men kanske olönsamma eller i övrigt mindre attraktiva för andra kursarrangörer. Föredraganden framhöll att stiftelsen som grundprincip skulle bedriva sin verksamhet i affärsmässiga former och eftersträva kostnadstäckning. Genom verksamhetens speciella inriktning kunde möjligheterna till kostnadstäckning dock bli begränsade. Det var därför motiverat att samhället i mån av behov bidrog till finansieringen. Näringsutskottet instämde i denna bedömning.

Med stöd av riksdagens bemyndigande har regeringen den 10 juli 1980 fastställt stadgar och utsett styrelse för Stiftelsen Institutet för Företagsutveckling (SIFU). SIFU har härefter den 1 juli 1981 övertagit personal, egendom och verksamhet från den särskilda enheten på statens industriverk.

Enligt stadgarna har SIFU till ändamål att genom fortbildningsinsatser stärka de små och medelstora företagens livskraft och utvecklingsförmåga. Detta skall ske främst inom områdena för teknik, juridik och ekonomi. SIFU kan också på särskilt uppdrag utveckla och genomföra fortbildning för personer i annan privat eller i offentlig verksamhet. Som ett led i fortbildningsverksamheten bör SIFU bedriva behövligt försöks- och utvecklingsarbete. Ett nära samarbete med de regionala utvecklingsfonderna skall eftersträvas. Styrelsen för SIFU utses till större delen av regeringen. Stiftelsen är undantagen från länsstyrelsens tillsyn.

SIFU har ansökt om inskränkt skattskyldighet enligt 53 § 1 mom. första stycket d) KL.

Efter remiss har yttranden över framställningen avgetts av RSV, STU, Sveriges hantverks- och industriorganisation – Familjeföretagen (SHIO-Familjeföretagen) samt Sveriges industriförbund.

RSV, STU och SHIO-Familjeföretagen tillstyrker framställningen. Sveriges industriförbund anser att det inte finns något behov av att f. n. införliva stiftelsen bland de inskränkt skattskyldiga subjekten med hänsyn bl. a. till de resultatutjämningsmöjligheter som finns vid beskattningen. Förbundet påpekar också att frågan om hur statsbidrag skall behandlas skattemässigt är föremål för utredning och menar att man bör avvakta detta utredningsarbete.

För egen del får jag anföra följande. Det är ett viktigt samhällsintresse att de små och medelstora företagens utvecklingsförmåga stärks genom fortbildningsinsatser. De villkor under vilka SIFU bedriver sin verksamhet skiljer sig på viktiga punkter från andra organ som bedriver företagsinriktad utbildningsverksamhet. SIFU:s kursverksamhet utgör sålunda i första hand ett komplement till det befintliga privata utbudet. SIFU skall bl. a. tillgodose utbildningsbehovet inom de sektorer där övriga fortbildningsorgan av olika skäl tvekar att gå in. Såsom framhålls i prop. 1979/80:88 kräver de speciella utbildningsbehoven hos de små företagen ofta särskilt upplagda kurspro-

gram. I vissa fall är också antalet kursdeltagare begränsat. Det är alltså fråga om ett utbildningsområde där det allmänna får ta på sig ett särskilt ansvar för verksamheten. Jag anser mot denna bakgrund att SIFU bedriver en sådan allmännyttig verksamhet som kvalificerar för den inskränkta skattskyldigheten enligt 53 § 1 mom. första stycket d) KL.

När det sedan gäller behovet av en sådan inskränkt skattskyldighet bör framhållas att stiftelsen i praktiken är beroende av samhällets stöd för att kunna fullgöra sin funktion. Samhällets stöd till SIFU utgår bl. a. i form av ett årligt anslag som stiftelsen får över statsbudgeten. För budgetåret 1981/82 uppgår anslaget till 14,1 milj. kr. Anslaget för budgetåret 1982/83 har i årets budgetproposition upptagits till ca 22 milj. kr. Även om dessa tillskott totalt sett motsvaras av kostnader som uppkommer i verksamheten, kan anslagen temporärt leda till bokföringsmässiga överskott hos stiftelsen. Härigenom föreligger en risk för att en del av anslagen blir underkastade i vart fall förmögenhetsbeskattning. Samma sak gäller i fråga om den ackumulerade avkastning som SIFU kan erhålla på mottagna men ännu inte använda medel. Enligt min mening är sådana konsekvenser inte önskvärda.

Med hänsyn till det anförda bör SIFU:s skattskyldighet begränsas. Jag föreslår att SIFU tas med i förteckningen i 53 § 1 mom. första stycket d) KL.

4 Fonden för svenskt-norskt industriellt samarbete

Sveriges och Norges regeringar har den 25 mars 1981 träffat avtal om ekonomiskt samarbete. I anslutning till avtalet har parterna kommit överens om att inrätta en särskild fond för svenskt-norskt industriellt samarbete. Fondens uppgift skall vara att genom fördelaktiga lån stödja samarbetsprojekt mellan svenska och norska företag på det industriella området. Den skall ha ett fondkapital på 250 milj. kr. som skall tillskjutas successivt av parterna. I överenskommelsen mellan regeringarna anges att fonden skall undantas från beskattning utom såvitt avser inkomst av fastighet.

Riksdagen har den 10 juni 1981 godkänt dels avtalet om ekonomiskt samarbete, dels ett protokoll om upprättande av fonden för industriellt samarbete till den del protokollet avser bl. a. inskränkning i skattskyldigheten för fonden (prop. 1980/81:189, NU 65, rskr 427). Däremot har riksdagen inte beslutat om erforderliga författningsändringar.

Jag föreslår mot denna bakgrund att Fonden för svenskt-norskt industriellt samarbete tas in som begränsat skattskyldigt subjekt i 53 § 1 mom. första stycket d) KL.

5 Ikraftträdande

De nya reglerna om inskränkt skattskyldighet bör såvitt avser SIFU och Fonden för svenskt-norskt industriellt samarbete tillämpas första gången vid

1982 års taxering. Med hänsyn till att Produktutvecklingscentrum i Östergötland började sin verksamhet under år 1980 bör inskränkningen i skattskyldigheten för denna stiftelse gälla redan fr. o. m. 1981 års taxering. För den händelse stiftelsen vid 1981 års taxering taxerats i vidare omfattning än vad som följer av de nya bestämmelserna, bör den tillförsäkras rätt att anföra besvär i särskild ordning enligt 100 § taxeringslagen (1956:623). Bestämmelser härom har tagits in i övergångsbestämmelserna.

Med hänsyn till att den föreslagna lagändringen inskränker sig till en komplettering av den nämnda förteckningen finns det enligt min mening inte något behov av att inhämta lagrådets yttrande över förslaget.

6 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att anta inom budgetdepartementet upprättat förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).

7 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.